

Rolnummer 5818
Arrest nr. 74/2018 van 21 juni 2018

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 36/24 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, gesteld door de Raad van State.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, T. Giet en R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging

Bij arrest nr. 226.096 van 15 januari 2014 in zake Frédéric Ensch Famenne tegen de Belgische Staat, tussenkomende partijen : de cvba « Arcofin », de cvba « Arcopar » en de cvba « Arcoplus », allen in vereffening, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 24 januari 2014, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 36/24 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat de Koning kan voorzien in een systeem van toekenning van de staatswaarborg voor de terugbetaling aan vennoten die natuurlijke personen zijn, van hun deel in het kapitaal van de in artikel 36/24, § 1, eerste lid, 3°, erkende coöperatieve vennootschappen, terwijl dit artikel 36/24 niet in een dergelijke mogelijkheid voorziet voor vennoten die natuurlijke personen zijn, van hun deel in het kapitaal van een vennootschap die geen in de zin van het voornoemde artikel 36/24, § 1, eerste lid, 3°, erkende coöperatieve vennootschap is ? ».

Die zaak, ingeschreven onder het nummer 5818 van de rol van het Hof, werd samengevoegd met de zaken met rolnummers 5621 en 5814.

Bij tussenarrest nr. 15/2015 van 5 februari 2015, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 1 april 2015, heeft het Hof de volgende prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie :

« 1. Dienen de artikelen 2 en 3 van de richtlijn 94/19/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 1994 inzake de depositogarantiestelsels, in voorkomend geval in samenhang gelezen met de artikelen 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en met het algemene gelijkheidsbeginsel, in die zin te worden geïnterpreteerd dat :

a) zij aan de lidstaten de verplichting opleggen om de aandelen van de erkende coöperatieve vennootschappen die actief zijn in de financiële sector, op dezelfde wijze te waarborgen als de deposito's ?

b) zij zich ertegen verzetten dat een lidstaat aan de entiteit die gedeeltelijk belast is met de waarborg van de in die richtlijn beoogde deposito's de opdracht toevertrouwt om eveneens, ten belope van 100 000 euro, de waarde van de aandelen van de vennoten, natuurlijke personen, van een erkende coöperatieve vennootschap die actief is in de financiële sector, te waarborgen ?

2. Is het besluit van de Europese Commissie van 3 juli 2014 ' betreffende steunmaatregel SA.33927 (12/C) (ex 11/NN) door België ten uitvoer gelegd - Garantierегeling ter bescherming van de aandelen van individuele leden van financiële coöperaties ' verenigbaar met de artikelen 107 en 296 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie in zoverre het de waarborgregeling die het voorwerp van dat besluit uitmaakt, kwalificeert als nieuwe staatssteun ?

3. In geval van een ontkennend antwoord op de tweede vraag, dient artikel 107 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie in die zin te worden geïnterpreteerd

dat een regeling van staatswaarborg toegekend aan de vennoten, natuurlijke personen, van erkende coöperatieve vennootschappen die actief zijn in de financiële sector, in de zin van artikel 36/24, § 1, eerste lid, 3°, van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, nieuwe staatssteun vormt die bij de Europese Commissie moet worden aangemeld ?

4. In geval van een bevestigend antwoord op de tweede vraag, is hetzelfde besluit van de Europese Commissie verenigbaar met artikel 108, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie indien het in die zin wordt geïnterpreteerd dat daarin wordt geoordeeld dat de in het geding zijnde staatssteun tot uitvoering is gebracht vóór 3 maart 2011 of 1 april 2011 of op een van beide data, of, omgekeerd, indien het in die zin wordt geïnterpreteerd dat daarin wordt geoordeeld dat de in het geding zijnde staatssteun op een latere datum tot uitvoering is gebracht ?

5. Dient artikel 108, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie in die zin te worden geïnterpreteerd dat het een lidstaat verbiedt om een maatregel, zoals die welke is vervat in artikel 36/24, eerste lid, 3°, van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, aan te nemen, indien die maatregel staatssteun tot uitvoering brengt of staatssteun vormt die reeds tot uitvoering is gebracht en die staatssteun nog niet is aangemeld bij de Europese Commissie ?

6. Dient artikel 108, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie in die zin te worden geïnterpreteerd dat het een lidstaat verbiedt om, zonder voorafgaande kennisgeving aan de Europese Commissie, een maatregel, zoals die welke is vervat in artikel 36/24, eerste lid, 3°, van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, aan te nemen, indien die maatregel staatssteun vormt die nog niet tot uitvoering is gebracht ? ».

Bij arrest van 21 december 2016 in de zaak C-76/15 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie op de vragen geantwoord.

Bij beschikking van 29 maart 2017 heeft het Hof, gelet op het bericht van overlijden van Frédéric Ensch Famenne, beslist de zaak nr. 5818 te ontvoegen en de rechtspleging in die zaak te schorsen, overeenkomstig artikel 97 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof.

Bij brief van 16 februari 2018 heeft de hoofdgriffier van het verwijzende rechtscollege bevestigd dat er tot op die dag geen hervatting van geding is geweest.

Bij beschikking van 25 april 2018 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers T. Giet en R. Leysen te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 16 mei 2018 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 16 mei 2018 in beraad genomen.

De bepalingen van voormelde bijzondere wet van 6 januari 1989 met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeshil*

Bij een verzoekschrift van 6 december 2011 had Frédéric Ensich Famenne bij de Raad van State een beroep ingesteld tot nietigverklaring van het koninklijk besluit van 10 oktober 2011 « tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 november 2008 tot uitvoering van de wet van 15 oktober 2008 houdende maatregelen ter bevordering van de financiële stabiliteit en inzonderheid tot instelling van een staatsgarantie voor verstrekte kredieten en andere verrichtingen in het kader van de financiële stabiliteit, voor wat betreft de bescherming van de deposito's en de levensverzekeringen, en tot wijziging van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten houdende de uitbreiding van de beschermingsregeling tot het kapitaal van erkende coöperatieve vennootschappen » en van het koninklijk besluit van 7 november 2011 « tot toekenning van een garantie tot bescherming van het kapitaal van erkende coöperatieve vennootschappen ».

De Raad van State merkte op dat de verzoeker in zijn hoedanigheid van aandeelhouder van de nv « Dexia » geen beroep kon doen op de staatswaarborg die bij de bestreden koninklijke besluiten werd verleend, maar dat hij in een derde middel het verschil in behandeling aanklaagde tussen natuurlijke personen die vennoot waren van een erkende coöperatieve vennootschap en natuurlijke personen die vennoot waren van een vennootschap die geen erkende coöperatieve vennootschap was.

De Raad van State was van oordeel dat het belang van de verzoeker maar zou kunnen worden beoordeeld nadat het Hof zou hebben geantwoord op de hiervoor geciteerde prejudiciële vraag, die de Raad van State stelde omdat het in het derde middel aangeklaagde verschil in behandeling berustte op een keuze van de wetgever.

De Raad van State besliste de hiervoor geciteerde prejudiciële vraag te stellen en deed nog geen uitspraak over de andere middelen die waren aangevoerd.

III. *In rechte*

1. Frédéric Ensich Famenne, verzoekende partij in het bodemgeshil, is overleden op 24 februari 2017. Dat overlijden heeft plaatsgevonden vóór de sluiting van de debatten.

Bijgevolg heeft het Hof de rechtspleging met toepassing van artikel 97 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof geschorst bij beschikking van 29 maart 2017.

2. Aangezien het Hof op 16 februari 2018 in kennis is gesteld van het feit dat geen verzoekschrift tot hervatting van het geding op die datum was overgezonden aan de verwijzende rechter, is het noodzakelijk de zaak terug te zenden naar hem, opdat hij beslist of het antwoord op de prejudiciële vraag nog steeds onontbeerlijk is om zijn arrest te wijzen.

Om die redenen,

het Hof

zendt de zaak terug naar de verwijzende rechter.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 21 juni 2018.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

J. Spreutels